

**Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича**

Схвалено

Вченою радою Чернівецького
національного університету
імені Юрія Федьковича № _____
від _____

Затверджено

Ректор Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича
_____ С. В. Мельничук
«_____» _____

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
підготовки здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
галузі знань 01 «Освіта»,
спеціальності 014 «Середня освіта
(англійська / німецька / французька мова та
література)»**

Освітня програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта (англійська / німецька / французька мова та література)».

Програма відповідає першому (бакалаврському) рівню вищої освіти та шостому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікації.

Проектна група програми:

1. *Євчук Андрій Миколайович*, к.філол.н., асист. кафедри германського, загального і порівняльного мовознавства

2. *Руснак Діана Андріївна*, к.пед.н., доц. кафедри романської філології та перекладу

3. *Худик Катерина Георгіївна*, к.філол.н., асист. кафедри комунікативної лінгвістики та перекладу

Гарант освітньої програми:

Лабінська Богдана Ігорівна, д.пед.н., проф., завідувач кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів

Програму узгоджено:

В.о.декана факультету
іноземних мов

доц. Осовська І. М.

Перший проректор

проф. Петришин Р. І.

1. Загальна характеристика освітньої програми

Мета освітньої програми: підготовка конкурентноздатного фахівця, вчителя основної іноземної мови, який може виконувати складні завдання в процесі професійної діяльності, застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань, ефективно використовувати основи методичної підготовки для реалізації професійних функцій майбутнього вчителя іноземної мови: мовної, мовленнєвої, комунікативно-навчальної, лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей, розвивально-виховної, конструктивно-планувальної, гностичної та організаторської функцій, які реалізуються засобами іноземної мови на лекційних, семінарських і практичних заняттях.

Академічні права випускників: бакалавр середньої освіти може продовжувати навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта (англійська / німецька/ французька мова та література)».

Працевлаштування випускників: бакалавр середньої освіти може працювати в освітній галузі; на викладацьких посадах у загальноосвітніх навчальних закладах.

Освітньо-професійні та освітньо-наукові програми за спеціальністю «Середня освіта (англійська / німецька/ французька мова та література)» можуть бути спрямовані на підготовку з таких професій (згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010):

- 2320 (2331) – вчитель загальноосвітнього навчального закладу
- 2332 – вихователь дошкільного навчального закладу
- 2332 – методист з дошкільного виховання
- 2359.2. – організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми
- 2359.2. – педагог-організатор
- 3439 - фахівець,
- 3491 - лаборант наукового підрозділу,
- 3340 - асистент вчителя,
- 3340 - лаборант (освіта),
- 3439 - організатор громадських заходів,

Програмні компетентності (загальні):

- Здатність системно аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу;
- здатність аналізувати різножанрову художню літературу;
- критичне осмислення основних світоглядних теорій;
- здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел;
- навички роботи з інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел, передусім – за допомогою цифрових технологій);
- розуміння необхідності підтримки здорового способу життя, здобуття глибоких знань в галузі педагогічної, медичної та психологічної валеології, уміння практично застосовувати набуті вміння і навички у своїй педагогічній діяльності з метою профілактики захворювань, рекреації та оптимізації здоров'я особистості, орієнтації її на здоровий спосіб життя;
- здатність використовувати державну мову в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні;
- здатність самостійно аналізувати, здійснювати науковий пошук;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо, розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства;
- здатність організовувати навчально-виховний процес;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність застосовувати положення цивільного та трудового законодавства у професійній діяльності;
- здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію;
- здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.

Програмні компетентності (фахові):

- знання орфоепічних, граматичних, лексичих і стилістичних норм в усній і письмовій формах мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письмо); лексики побутового, суспільно-політичного, науково-ділового, професійно-виробничого, літературознавчого і лінгвістичного характеру; розуміння писемних текстів будь-якого жанру і різного ступеню складності; розуміння усного мовлення різноманітних за жанром текстів із різних джерел, сучасних технічних (відео, аудіо, безпосереднє мовлення носія мови) тощо;
- розуміння структури філологічної науки та її теоретичних основ; мати базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний і граматичний рівні мови;

- знання соціолінгвістичного статусу кожної з сучасних романських / германських мов та ареал її розповсюдження; діалектний склад основних романських / германських мов; різновиди класифікацій романських/ германських мов; мовні особливості народної латини на кожному етапі її розвитку; перші писемні та літературні пам'ятки романських/ германських мов; основні напрями дослідження романських/ германських мов;
- розуміння будови та функції мовленнєвого апарату у процесі артикуляції іншомовних звуків; розуміння правил артикуляції голосних і приголосних; знання про систему голосних і приголосних та принципи їх класифікації; використання явищ зчеплення, зв'язування та елізії; розуміння характеру і видів наголосу; принципи фонетичної транскрипції; знання параметрів і компонентів просодики та інтонації іншомовного речення тощо;
- знання основних інтонаційних структур чотирьох комунікативних типів речення в стилістично різних мовленнєвих реалізаціях; знання поняття ритму і темпорального компоненту інтонації;
- знання *гностичної функції* – аналізувати свою професійну діяльність і навчальну діяльність учнів, добирати підручники і посібники, прогнозувати труднощі засвоєння учнями мовного і мовленнєвого матеріалу; *конструктивно-плануючої функції* – планувати й творчо конструювати навчально-виховний процес у цілому і процес навчання конкретного матеріалу з урахуванням особливостей ступеня навчання; *організаторської функції* – реалізовувати плани (поурочні, серії уроків, позакласних заходів) з урахуванням особливостей ступеня навчання; творчо розв'язувати методичні завдання у процесі навчання і виховання з урахуванням провідних характеристик визначати мовні особливості народної латини на фонетичному, граматичному та лексичному рівнях;
- знання фразеологічних виразів з позиції теоретичних принципів сучасної лексикологічної науки; знання семантичної структури слова, його словотвірного потенціалу, знання природи парадигматичних і синтагматичних зв'язків; розрізнення вільних та стійких словосполучень; визначення антонімічних та синонімічних рядів слів; застосування принципів аналізу лексичних одиниць у практиці викладання іноземної мови;
- знання ключових понять стилістики; основних етапів становлення стилістичної науки; специфічні особливості функціональних стилів іноземної мови; визначення та мовленнєве використання стилістичних фігур та тропів; використання основних методів стилістичного аналізу тексту; застосування мовних навичок і вмій в процесі інтерпретації літературно-критичного матеріалу;
- знання складових елементів наукових знань з іноземної філології; основних термінологічних понять філологічного наукознавства; історії

досліджень з германського і романського мовознавства; наукові парадигми сучасного мовознавства;

- знання методологічних принципів проведення наукового дослідження; складових елементів наукових знань з іноземної філології; основних термінологічних понять філологічного наукознавства; історії досліджень з германського мовознавства; наукові парадигми сучасного мовознавства;
- знання географічних характеристик країни, мова якої вивчається; основні етапи історії країни, мова якої вивчається; місце виучуваної мови у світі; зміни у лексичній, фонетичній та граматичній будові іноземної мови на всіх етапах її розвитку; знати історичні та соціолінгвістичні умови розвитку іноземної мови; найголовніші закономірності еволюції мови; основні екстралінгвістичні фактори, які впливають на зміни фонетичної структури та граматичної будови іноземної мови.
- знання змін у лексичній, фонетичній та граматичній будові іноземної мови на всіх етапах її розвитку; історичних та соціолінгвістичних умов розвитку іноземної мови різних періодів;
- знання правил використання сучасних технологій у галузі методики викладання іноземних мов; стилі та стратегії навчання; методику нейролінгвістичного програмування; технології Web 1 / Web 2/ Web 3.

2. Перелік навчальних дисциплін освітньої програми

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
Перший курс						
I Семестр						
1	Актуальні питання історії та культури України	5	150	45	105	Іспит
2	Основна іноземна мова	10	300	165	135	Іспит
3	Історія зарубіжної літератури	2	60	30	30	Залік
4	Вступ до мовознавства	3	90	30	60	Іспит
5	Вступ до спеціальності	3	90	30	60	Залік
6	Латинська мова	3	90	30	60	Залік

Вибіркова складова

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1	Практична фонетика	3	90	30	60	Залік
2	Основи інформатики / Фізичне виховання	1	30	15	15	–
Загалом		30	900	380	520	
II Семестр						
1	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	90	30	60	Іспит
2	Основна іноземна мова	14	420	210	210	Іспит
3	Історія зарубіжної літератури	3	90	30	60	Іспит
4	Вступ до літературознавства	3	90	30	60	Залік

Вибіркова складова

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1	Практична фонетика	3	90	30	60	Залік
2	Психологія (загальна, вікова та педагогічна)	2	60	30	30	Залік
3	Основи інформатики / Фізичне виховання	2	60	15	45	Залік
Загалом		30	900	375	525	
Другий курс						
III Семестр						
1	Філософія	4	120	30	90	Іспит
2	Основна іноземна мова	6	180	120	60	Іспит
3	Історія зарубіжної літератури	2	60	30	30	Залік
4	Вступ до спеціалізації	3	90	30	60	Іспит
5	Грамматика основної мови	3	90	30	60	Залік

Вибіркова складова

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1	Друга іноземна мова	7,5	225	90	135	Залік
2	Психологія (загальна, вікова та педагогічна)	3	90	30	60	Іспит
3	Громадське здоров'я та медицина порятунку / Фізичне виховання	1,5	45	15	30	–
Загалом		30	900	385	515	
IV Семестр						
1	Основна іноземна мова	9	270	150	120	Іспит
2	Історія зарубіжної літератури	3	90	30	60	Іспит
3	Грамматика основної мови	3	90	30	60	Іспит

Вибіркова складова

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1	Друга іноземна мова	9	270	120	150	Іспит
2	Методика навчання іноземної мови та літератури в ЗНЗ	1,5	45	15	30	Залік
3	Громадське здоров'я та медицина порятунку / Фізичне виховання	1,5	45	15	30	Залік
4	Усне мовлення / Ділове писемне мовлення	3	90	15	75	Залік
Загалом		30	900			

Третій курс						
V Семестр						
1	Основна іноземна мова	6,5	195	120	75	Іспит
2	Лексикологія	3	90	30	60	Іспит
3	Стилістика	3	90	30	60	Іспит

Вибіркова складова

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1	Друга іноземна мова	6	180	120	60	Залік
2	Основи наукових досліджень	3	90	15	75	Залік
3	Основи цивільного і трудового права	3	90	15	75	Залік
4	Методика навчання іноземної мови та літератури в ЗНЗ	1,5	45	15	30	Залік
5	Сучасні європейські мови: нім. / фр./ ісп./ іт. / пол.	2	60	30	30	Залік

Практична підготовка

№	Види діяльності	Кількість кредитів	Кількість годин
1	Ознайомлювальна педагогічна практика	2	60
Загалом		30	900
		385	515

VI Семестр						
1	Основна іноземна мова	4	120	90	30	Іспит
2	Курсова робота	3	60			

Вибіркова складова

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1	Друга іноземна мова	5	150	105	45	Іспит
2	Основи медичних знань	3	90	30	60	Залік
3	Педагогіка основами педагогічної майстерності ³	5	150	60	90	Іспит

4	Методика навчання іноземної мови та літератури в ЗНЗ	3	90	30	60	Залік
5	Методика формування виховної діяльності з іноз. мови у ЗНЗ	3	90	30	60	Залік
6	Сучасні європейські мови: нім. / фр./ ісп./ іт. / пол.	2	60	30	30	Залік

Практична підготовка

№	Види діяльності	Кількість кредитів	Кількість годин
1	Ознайомлювальна педагогічна практика	2	60
Загалом		30	900

Четвертий курс

VII Семестр

1	Основна іноземна мова	4,5	135	72	63	Іспит
2	ЛКЗ основної мови	3	90	18	72	Екзамен
3	Теорія та історія основної іноземної мови	1,5	45	18	27	–

Вибіркова складова

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1	Друга іноземна мова	3	90	45	45	Залік
2	Методика навчання іноземної мови та літератури в ЗНЗ	3	90	18	72	Іспит
3	Спецкурс «Практикум з проблем викладання іноземної мови у школі»	1	30	18	12	Залік
4	Національна література / Аналіз художнього тексту	3	90	18	72	Залік

5	Сучасні європейські мови: нім. / фр./ ісп./ іт. / пол.	2	60	18	42	Залік
Загалом		30	900	385	515	

Практична підготовка

№	Види діяльності	Кількість кредитів	Кількість годин
1	Педагогічна практика	9	270

VIII Семестр						
1	Основна іноземна мова	7	210	105	105	Іспит
2	Основи теорії мовної комунікації	3	90	30	60	Залік
3	Теорія та історія основної іноземної мови	1,5	45	30	15	Іспит
4	Курсова робота	3	60			

Вибіркова складова

№ п/п	Назва дисципліни	Кількість кредитів	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Кількість годин на самостійне вивчення	Форма контролю
1	Друга іноземна мова	4,5	135	90	45	Іспит
2	Сучасна література країни. мова якої вивчається	3	90	30	60	Залік
3	Сучасні технології вивчення іноземних мов	3	90	30	60	Залік
4	Спецкурс: «Методика формування соціокультурної іншомовної компетентності в учнів ЗНЗ»;	2	60	30	30	Залік
5	Сучасні європейські мови: нім. / фр./ ісп./ іт. / пол.	2	60	30	30	Іспит
Загалом		30	900	375	525	

3. Визначення форми державної атестації здобувачів вищої освіти за освітньою програмою

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі: <ul style="list-style-type: none"> • комплексного державного іспиту з основної іноземної мови – 1 кр
--	--

4. Очікувані результати навчання (загальні)

Бакалавр (середня освіта) здатний:

- використовувати державну мову в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні;
- аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати свою точку зору на дискусійні моменти української історії та сучасного суспільного життя;
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- організовувати процес свого навчання й самоосвіти;
- демонструвати розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства;
- оцінювати вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на здоров'я людини, розуміти основи психічного здоров'я та самопсихотерапії; причини ризику та основи профілактики різних соматичних і психосоматичних захворювань;
- створювати психологічні умови оптимізації навчально-виховних процесів, визначати структуру колективу за мікрогрупами, вивчати психологічні особливості класу та складати психолого-педагогічні характеристики;
- оформити укладення, зміну та припинення трудових правовідносин, складати процесуальні документи тощо;
- застосувати базові знання з педагогіки у навчально-виховній діяльності, проектувати уроки різних типів, аналізувати та визначати рівні знань, вихованості учнів, проводити педагогічні дослідження, використовувати в практичній роботі ідеї та досвід прогресивних педагогів минулого і сучасного, проводити виховні заходи.

5. Очікувані результати навчання (фахові)

- здатність кваліфіковано використовувати іноземну мову як засіб спілкування у різних сферах мовленнєвої діяльності із врахуванням соціокультурних норм та для здійснення професійних функцій;
- здатність до самоосвіти упродовж життя;
- знання орфоепічних, фонетичних, графічних, лексико-фразеологічних, морфологічних, синтаксичних, стилістичних, орфографічних та пунктуаційних норм сучасної англійської мови;
- знання теоретичних засад офіційно-ділового, наукового й розмовно-літературного стилів, що становлять основу англійського спілкування.

Соціокультурна компетенція

- розуміння іншомовних соціокультурних реалій, знання й адекватне тлумачення різних зразків мовленнєвої поведінки, уміння адекватно реагувати й діяти у різноманітних контекстах полікультурного середовища;
- уміння застосовувати культурологічну інформацію у професійній діяльності.

Комунікативна компетенція

- уміння вільно та спонтанно спілкуватися англійською/німецькою/французькою мовою для вираження думки у ситуаціях соціальної, навчально-академічної та професійної сфер;
- уміння розуміти складні тексти різного обсягу, тематики та жанрової приналежності та розкривати імпліцитну інформацію, що міститься в них, при читанні та аудіюванні;
- уміння висловлюватися у письмовій формі з необхідним ступенем деталізованості й тематичної складності, демонструючи вільне володіння прийомами структурної побудови тексту, засобами зв'язності та цілісності на суперсинтаксичному рівні.

Навчальна компетенція

- уміння аналізувати англійські тексти різних жанрів, виявляти їх лексичні, синтаксичні та стилістичні особливості у взаємозв'язку зі змістом та основною думкою твору;
- уміння здійснювати самоосвітню діяльність, розширювати іншомовні знання та застосовувати їх у професійній діяльності;
- уміння використовувати лексикографічні джерела та Інтернет-ресурси з метою вдосконалення власної навчальної діяльності.

Професійно-педагогічна компетенція

- уміння застосовувати мовні, лінгво-комунікативні та лінгво-дидактичні знання для виконання професійних функцій під час педагогічної практики;
- уміння фонемно правильно вимовляти усі звуки та адекватно розуміти їх у процесі сприйняття мовлення інших; транскрибувати з урахуванням редукції ненаголошених голосних у службових словах в потоці мовлення; коректно інтонаційно оформлювати власне мовлення, дотримуючись правил паузації; усвідомленого оперування інтонаційними засобами у різних мовленнєвих ситуаціях; наочно демонструвати артикуляцію звуків та графічно оформлювати інтонаційні схеми різних видів дискурсу;
- уміння розпізнавати граматичну структуру за формальними ознаками, співвідносити її зі значенням, диференціювати її від омонімічних форм, ідентифікувати відмінні форми, синонімічні за значенням;
- уміння працювати з вітчизняною і зарубіжною літературою та іншими інформаційними ресурсами, присвяченими питанням практичної граматики сучасної англійської мови; надавати правильну теоретичну інтерпретацію різноманітним граматичним явищам, а також ілюструвати кожне теоретичне положення конкретними мовними прикладами; використовувати набуті знання іншомовної граматики при виконанні професійно-практичних завдань та в ситуаціях особистого спілкування;
- уміння обирати та застосовувати на практиці адекватні підходи, методи та прийоми формування іншомовної комунікативної компетентності; обирати та застосовувати відповідні форми, види і способи контролю рівня сформованості мовної, мовленнєвої і соціокультурної компетентностей; аналізувати та узагальнювати досвід учителів, що досягли значних успіхів у галузі навчання іноземних мов; визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання ІМ; аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси з ІМ; аналізувати, обирати й ефективно використовувати вправи різних типів і видів; формувати в учнів мовну, мовленнєву і соціокультурну компетенції; оцінювати рівень сформованості усіх складників іншомовної комунікативної компетентності;
- уміння аналізувати мовний матеріал з точки зору семантичних, морфологічних, словотворчих та етимологічних характеристик лексичних та фразеологічних одиниць; проводити стилістичну диференціацію лексичних і фразеологічних одиниць, вжитих у мовленні; узагальнювати і систематизувати знання з лексичного складу іноземної мови, розпізнати і оцінити певні процеси в розвитку мовної системи, а також на основі цих знань здійснити фаховий коментар з приводу особливостей вживання певних лексико-семантичних варіантів лексичних одиниць;
- уміння визначати пріоритетні напрями та об'єкти педагогічної діагностики; добирати оптимальний діагностичний інструментарій;

розробляти програму педагогічного діагностування як окремої особистості, так і мікрогруп; аналізувати та узагальнювати результати діагностичної роботи; використовувати результати діагностування в проектах педагогічної діяльності; доцільно оперувати різними видами прогнозування;

- уміння враховувати вікові та індивідуальні особливості учнів у процесі педагогічної діяльності; планувати основні етапи освітнього та виховного процесів; визначати пріоритетні напрями освітньої та виховної діяльності, доцільно розподіляти функціональні обов'язки учасників освітнього та виховного процесів; координувати та коригувати діяльність учнів; застосовувати методи навчання на уроці; здійснювати комунікативну презентацію; добирати адекватні прийоми комунікативного впливу, попереджати та долати конфліктні ситуації, добирати оптимальні засоби та прийоми спілкування; аналізувати дидактичні аспекти уроку; аналізувати власні судження, вчинки і в кінцевому результаті – діяльність (правильність постановки мети та завдань; ефективність вибраних форм, методів, прийомів, засобів діяльності; причини успіхів та недоліків, помилок та труднощів у процесі діяльності);
- уміння керувати власними думками, діями, емоціями в будь-якій ситуації та контролювати їх; керувати власним настроєм; висувати до себе вимоги; долати нервово-психічні навантаження; знімати психологічне напруження;
- уміння самостійно створювати медіапроекти, використовуючи інформаційні системи в освітньому процесі; захищати інформаційні ресурси та бази даних; застосовувати сучасні мультимедійні програмні засоби у педагогічній діяльності.